

SAPIENTIA.

OMNIA IN SAPIENTIA FECISTI.

P. 103. V. 24.

INTELLEXI QUOD OMNIUM OPERUM DEI NULLAM
POSSIT HOMO INVENIRE RATIONEM: ET QUANTO PLUS
LABORAVERIT AD QUAERENDUM TANTO
MINUS INVENIAT.

Ecclesiastes cap. 8. V. 17.

CARMEN XII.

Omnipotenti olim cum de nihilo extudit orbem
Astitit infinita quidem, at non sola Potestas:
Adfuit indivisa comes Sapientia, et ipsa
Artificis quasi dextra manus fuit Omnipotentis,
5 Omnia quae fecit, librato pondere fecit,
Mensuraque DEUS justa, numeroque peperdit
Mentis et Artis opus Divinae est orbis et unus
Qui fecit, novit, qui facta Machina Mundi.
Admirari homines fabricam hanc bené possumus;
Ultrā
10 Siquid conamur; siquid molimur et artem
Qua meditatus eam DEUS est callere putamus
Nempe insanimus, caput insanabile nostrum est.
Quid semius quamnam fuit in primordia Mundi?

Stellae cuicunq[ue] m[od]us, ruimusque in praelia, ritu
Vel quae an, et quisque suas vult figere leges:
nemus r[ati]o plaudit; damnat diversa sequentes:
Haud no[n] et risu nos nostra explodimus ipsi,
demusque alios, irridemurque vicissim.

In Mundi centro Terra olim immobilis haerens
20 Pigra quiescebat: sibi nasci et surgere Solem,
Atque mori, inque vices alternam surgere Lunam
Et totos coelorum orbes, et Sidera volvi
Circum se in gyros, stans ipsa immota videbat.
Nunc jam Tellurem placuit de sede movere,
25 Inter et errantes illam annumerare Planetas.
Segnitiei ipsam tandem, pigritque quietis:
Quantum olim deses; praepes jam turbinis instar
Vertitur, immensa est, qua volvitur, orbita,
cursu.

Interea sopor ingens, socordia Solem
30 Invasit, segnis torpet, languetque quietus
In centro, tellus ubi quondam tarda jacebat.
Vix super axe suo viginti et quinque diebus.
Convolvit se se paulatim, aegr[ue] rotatur.
Ut fessum mutat latus, insistens et eidem
35 Usque loco, et cubito innixus vix volvitur aeger.
Quin Telluris item saepe est mutata figura.
Sphaera fuit quondam tota uidique, tota ro-
tunda;
Crescere dein partim coepit, decrescere partim,
Instar ovi facta est. Primo quā desinit axis
40 Quā polus immensos orbes sustentat uterque
Plana fuit: sic jusserrunt Newtonus et Huygens;
Contrā est nunc; bino se vertice porrigit, illāc,

Quā Mundi cardo est, verte.
Austri;
Atque Äquatorem versus depresso curru
15 Passim invertuntur sic pro nostro om̄m;
Ad libitumque novas leges imponimus or...
O benē quod nunquam nostra haec mandata.
cessit,
Et surdas nostris oppenit legibus aures!
Deliramenta et mera sunt insomnia quidquid
50 Ignari audemus. Si nostris legibus iret
Orbis, jam dedūm pessum, et susdequé ruisset.
Divina omnino est qua stat Sapientia Mundus.
Qua ratione illum Omnipotens compegerit olim,
Quave illum, postquam fecit, ratione gubernet,
55 Caligo alta est, nosque latet semperque latet.
Quantō plus homines insident, plusque laborent
Tanto equidem minus invenient: (a) pejusque la-
babunt,
Tum cum jam pedibus credent se insistere firmis.
En coelo (nam stellarum nec nomina scimus)
60 Ursas intulimus, Taurosque Caprosque bicornes,
Atque Leonem, et Delphinum, Cancrumque Lu-
pumque,
Atque Canem, atque etiam Leporem, pluresque
Dracones,
Et vix non totidem quōd sunt animalia terris,
Sic balbutimus, sic et blateramus inepti!
65 Nec quot sint coelo stellae numerare valemus,
Unus et ipse DEUS numeravit nomina quique (b)

(a) Eccles. 8. V. 17. et ultimo;

(b) Ps. 146. V. 4.

Stellae cuicunque appellat, numerosque recenset.
Vel quae calcamus pedibus, manibusque te-
nemus
Haudquaquam capimus. Mens, Ars Divina re-
fulget
70 In minimis etiam, quae nos praetervolat om̄ne s.
Abiectis etiam in rebus Sapientia prorsus
Digna DEO est nullaque humana inimitabilis arte.
En parvum culicem. Quid toto vilius orbe est?
Et tamen ille cibos manducat, concoquit: alvus
75 Illi est, osque, cibis sugendis, atque coquendis
Sunt oculi gemini, pectusque animique viriles:
Bellator gestat galeamque tubamque sonantem,
Quam procūl auditus cūm necdum cernimus
ipsum
Sex, octo pedes insunt, si fortē libebit
80 Ire pedes. Sed multivagis quatit aëra pennis,
Audet et adversos contra ire, lacessere ventos.
Praeterea arma etiam stimulumque proboscide
gestat,
Quem trux infigat totum, totumque cruentet,
Si quis ab exiguo sibi non benē caverit hoste.
85 Moleculæ minores aliis fert lampada secum
Ardentem, volat innocuus, non vella ciere
Non inflare tubam, stimulumve infigere novit;
Nam solis bellum movet, indicit que tenebris,
Nec patitur circum se atram nigrescere noctem:
90 Noctivagam alatam taedam fert ille, facemque.
Hunc America ferax, cūm ver se se explicat al-
num
Progignit passim: credas ab sulphure vivo
Accendi flamas, quas parva continet alvo.

- Abscondit lucem interdum, dein rursus eandem
95 Accedit quasi ludo aliquo, et sic lumine nictat
Ut clausis oculis nos et nictamus apertis.
Nec multum pennis se se arduus erigit illi:
Impubes aetas passim puerique sequaces
Cum clamore ruunt multo, manibusque prehen-
dunt.
100 Rarum aliquem eredas manibus portare pyropum;
Portant captivum culicem, et modo vita supersit,
Non illum fulgore Adamas, aequetve Pyropus.
Ludit in orbe DEUS. Sed quanta in lusibus
ipsis
Ars est! Artificis summi Sapientia summa est.

PULCHRITUDO.

QUORUM SI SPECIE DELECTATI DEOS PUTAVERUNT:
SCIANT QUANTO HIS DOMINATOR EORUM
SPECIOSIOR EST.

Sap. 13. V. 3.

CARMEN XIII.

- Si quis pulchri hominis nil miraretur, et unam
Quam jacit a tergo peramaret perditus umbras,
Et repens pedibus, pecudum de more, quaternis,
Inter blanditias inter mulcentia verba,
5 Amplexus mille, et milles cseula porgeret umbrae;
O quantae sannae in miserum, risusque creparont!

- Increpitare etiam dementem cuique liceret:
Quid facis? Quae te miserum dementia coepit?
Quid frustra demens fugitivam amplecteris um-
bras?
10 Si tamen illa tibi potuit formosa videri,
Nonne vides quanto Dominus formosior ipse est?
Hunc sequere, hunc et ama. Sed nos committi-
mus ipsi
Haec eadem, quae tantoper objurgamus acerbi
Censores: furor idem, idem nos fascinat error,
15 Atque eadem jam nos pridem dementia coepit.
Umbras insanis sectamur, amamus et umbras.
Repimus, et lippos oculos vix tollimus unquam
Ad rerum Dominum, et cum sit Pulcherrimus
unus
Ille, illo nobis formosior umbra videtur.
20 Sunt, fateor, Coeli, Sol, Luna, et Sidera pul-
chra:
Stulti homines specie capti, attoniti que putabant
Esse Deos; at debuerant cognoscere, quanto
Qui Solem accendit, Sole est speciosior ipso.
Ast apage ista inquis: jam pridem insanis tanta,
25 Excussa est, tantus jam dudum evanuit error.
Esto; et nec Solem jam homines nec Sidera
adorent.
Quid juvat hoc, pejora sibi si Numina fingunt
Pejoresque Deos quam sunt Sol, Sidera, Luna?
Foemina quae placuit Deus en mortalibus una
est.
30 Haec, Lunâ, Aurorâ, Sol est et pulchrior, ipsis:
Hanc (ipsi ut dicunt, ultrisque fatentur) a-
dorant.

Eja age, et huicce tuae pulchrae bella que pue-
llae

Deme animam. Quid jam superest? En triste ca-
daver.

Extinctosque oculorum ignes, et lilia frontis

35 Pallida, pallentesque genas! Jam murice toto

Livent amissi, et malé hiantia labra dehiscunt!

Omnia foedavit subito Mors impia! Quantam

Heu cladem! Terter successit pallor, et horror,

Incubuitque super tam foedae stragis acerbum!

40 Aruit ut foenum caro, et ut flos, marcuit agri!

O ubi nunc demum decor ille, et laeta venustas?

Nempe haec praestabat qui spiritus intus alebat,

Haec dabat illi Anima et totum, hac abeunte,
recessit

Egregium decus et formosi gratia vultus.

45 Umbra et imago DEI, Divinique halitus oris

Est Anima. Haec jam compendibus, vincisque
soluta

Corporis, ut recreat se se! Et quae vincula rupit

Quaeque diu traxit, nec sensit, libera tandem

Miratur! Meminit coelestis originis, ardet

50 Et properare fuga, et scelerata excedere terrâ,

Illaque, unde fuit sibi origo prima, reverti.

Pulchrior est cunctis coelestibus ignibus: illam

Attoniti coelorum orbes mirantur euntem.

Quacumque incedit, pro floribus aurea spargunt

55 Lumina, consternuntque viam, pedibusque beatis

Sidera supponi et calcari ardentque petuntque.

Tanto Sidereis Anima est formosior astris!

Conjice si poteris quantó formosior ille est,

A quo processit tanquam levis halitus, ille

60 Spiritus, et cujus mera vix est umbra et imago.

O DEUS, ó quotquot sunt Formosissime re-
rum!

O si fas oculos hinc ad te attollere nostros!

Ilicet ah quantum sorderent omnia nobis!

Pulchra suapté ad se se oculos rapiuntque

trahuntque,

65 Et Pulchri unus inest amor omnibus una vo-
luptas.

Sed caecutimus nec quae sint pulchra videmus:

Decipimur miseri, et larvatis ludimur umbris.

Mentita specie capimur, formaque caduca,

Quae senio, morbo tabescit, flores et instar,

70 Decidit, aut uno Mors illam demetit ictu,

Atque immatura falcam supponit aduncam.

En de vultu ipso faciunt jam pavula vermes:

Itque redite: suosque ibi texit aranea casses.

Forsitan ingratum nolis intrare sepulchrum:

75 Fac vivat, vigeat Mulier formosa, juventá:

Et candore nives, ut vis, et lilia vincat.

Fac, charites veniant ipsae, adnixa que laborent

Usque ad miraculum pulchros effingere vultus.

Porte Helenam faciant, nova sint incendia Troiae

80 Hectoreae certent, Agamemnoniaque phalanges:

Scuta virum, galeasque, et trunca cadavera volat

Rursus, et horrescant Simoëntia sanguine fluctus:

Dux erit et tantae pulchra una haec foemina cla-

dis.

Nulla unquam strages, aut pestis acerbior orbem

85 Vastavit, nulla aut tam dira incendia, flammis

Tot Populos unquam, tot Regna exhaustit et ur-

bes.

- Foemina principium luctus fuit una, malique:
Unaque Mortales nos foemina perdidit omnes.
Hanc tamen, hanc homines furiosi ardent, et adorant
90 Posthabito Te, contemptu, DEUS alme, nefando,
Sacrilego nunc thure calent adolentur et aerae,
Et prope Divini carni cumulantur honores.
Tu DEUS hanc tam flagitiosam discute noctem:
Impera, et has Clemens tam caecas pelle tenebras
95 Ex oculis hominum miserorum, oculisque medere,
Caecique et stolidi stimulus avertito amoris.
Te DEUS alme; unum Te cernere, Teque videre
Felices faciet nos, et sine fine beatos:
Nos quoque formosos reddes, pulchrosque, videntes:
100 Ut pulchra est Luna, atque alienâ luce renidet.
- Interea DEUS alme, tuo impertire Poëtae
Divinum Lumen, Divini et Luminis auram,
Nempe ut de Te uno deinceps jam cogitet, et Te,
Nam solus tandem *Pulcher Tu es*, diligit unum.

ÆTERNITAS,

IMMUTABILITAS.

APUD QUEM NON EST TRANSMUTATIO NEC VICISSITUDINIS OBUMBRATIO.

Jac. 1. V. 17.

EGO ENIM DOMINUS, ET NON MUTOR.

Malach. 3. V. 6.

CARMEN XI V.

- Aspice ut inconstans est, et mutatur in horas;
Et nunquam Lunae est nec vultus nec color idem.
Æmula nunc fratri, toto, et pleno ore refulget;
Dimidiata nitet nunc, dimidiata nigrescit;
5 Et nunc obtusis, modò acutis cornibus ardet;
Nunc tota obruitur, penitusque immergitur umbris,
Jam nusquam appetet, nec fas jam cernere Laram,
Illiis in coelo vestigia nulla supersunt.
Sic et mutantur quae subsunt omnia Lunae.
10 Quin Sol haud constat sibi, nam sordescit opacis
Obscoenis maculis, nec totas abluet unquam:
Densantur circum fumo, et fuligine crustae,
Et mutat, vortique locum, et consistere nescit.
Omnia vertuntur coelo terraque marique.
15 Unus mutari, maculasque vicesque subire
Dumtaxat nescit DEUS. Immutabilis, idem

Qui nunc est, fuit aeternum, aeternumque manebit.
Nondum tempus erat, nec Sol, nec Luna, neque Astra,
Quac metirentur revoluta tempora cursu:
20 Necdum coelestes orbēs, necdum Mare; Tellus Extulerant caput ē nihilo; sed cuncta nigrabant Aeternis retrō tenebris, altoquo sopore Obruta, nec somno ultrō unquam solvenda jacebant;
At DEUS idem et erat qui nunc est, quantus et est nunc.
25 Tempus erit, cūm Sol totus noctescet et alto Praecipitata ruent pallentiā Sidera coelo, Cynthia formosos turpabit sanguine vultus, Totus concusso titubabit cardine Mundus, In nihilumque unde et sunt eruta cuncta redibunt;

30 At DEUS idem et erit qui nunc est, quantus et est nunc.
Quantumvis paleae multae volvantur inanes Et nebulae circum, tamen est immotus et haeret Mole sua, et multum nubes excedit Olympus.
Non ut homo DEUS annis, aut aetate senescit.
35 Mille anni nihil illi omnino, suntque perinde Tanquam hesterna dies, quae jam fugitiya recessit. (a)
Contrā homines sumus instar fumi, instarque vaporis
Qui fugit ex oculis, evanescitque repente.

(a) Psalm. 89. V. 4.

Tantisper sumus: at mora nulla est: sumus abibit.
40 Quantō, qui vivunt, plures vixere, nec ultra Jamsunt? Discussus vapor ille est: transiit umbra, Quōt sunt vel Reges, quorum vel nomina novit Nemo, et vix docti an fuerint meminisse laborant? Nec jam soli homines, Populi quoque, Regnique et Urbes
45 Instabiles ut homo sunt, intereuntque caduntque. Quae fera Carthago Romanis desuper altis Moenibus intonuit victrix, Cannisque superba, Ex Aniene ipso Tibri insultavit et Urbi, Jam nihil est. Mutum quod passim littus aratur,
50 Hoc superest: disceptaturque et opinio vix est Nunc: ubinam fuerint quondam Carthaginis arces. Quid Tyrus, et Sidon? Quid quae miracula Mundo Tot, sola enixa est Babylon! mera nomina jam sunt.
Ah Babylon, Babylon! Ubi nunc Miracula, et Horti
55 Aeri? Turres? contermina moenia coelo? Nusquam. Restabant quae rudera, tesquaque Pardis, Jam non sunt: ipsa haec periere: et nomina sola E tantis aegre, et vix emersere ruinis. Humanum nihil est firmum. Absumuntur ab annis
60 Omnia: suntque etiam lapides, et saxa caduca. Parietibus, Muris, Regnis, atque Urbibus ipsis Mors instat: brevis est, vclueri et pede volvitur aetas.

Unum Immortale est, unum Immutabile Nume,
65 Quod nunquam retro incepit, nec desinet unquam.
Finem alij, sed principium nescit DEUS unus.
Uni est vita simul tota, et successio nulla,
Nullae in Mente vices: neque enim ut nos, cogitat ille:
Divinae Mentis nulla aut conceptio transit,
70 Aut amor aut odium nunc est, quod non erit olim,
Aut quod non fuerit retro sine fine per aevum,
Non hoc, deinde aliud, fluxa, ut nos, mente revolvit:
Non animos se se studia in contraria scindit
Mobilis, aut varius nunc huc, nunc veritur illuc:
75 Mens immota manet, manet aequa immota voluntas:
Et solus DOMINUS sic Immutabilis ipse est.
Ad vocem, nutumque hominis stetit attonitus
Sol
Horis bis senis, stetit et contraria Phoebe.
Quot portenticiâ Moses miracula Virgâ
80 Edidit? Omnipotens penâ, et DEUS esse videtur:
Ægyptique DEUM Mossem DEUS ipse vocabat. (a)
Praesagire, et magnifico ore tonare futura
Quamquam Divinum est; tamen hunc Mortalibus aegri.
Indulget DEUS interdum, et concedit honorem.
85 At non incepisse unquam, prorsusque carere

(a) Constitui te Deum Pharaonis. Ex. 7. V. 1.

Principio, et nec verti animo, nec mente moveri.
Hoc est esse DEUM. nec fas concedere tantum
Mortali. DEUS ille est qui non cooperit esse.
Immoque queat simul amplecti omnia mente
90 Et solus DOMINUS sic *Immutabilis* ipse est.

SANCTITAS.

SANCTUS, SANCTUS, SANCTUS DOMINUS
DEUS.

Isa. 6. V. 3.

Apocal. 4. V. 8.

CARMEN XV.

Audit Esias Sacrum hunc paeana canentes
Coelestes illos Genios, quibus undique sensa
Surgebant alae: velabant ora duabus,
Velabantque pedes binis, binisque volabant.
5 Audit ingeminatum ipsum hunc paeana Joannes:
Et quamvis alias sibi tum sumpserit figuris
Hic Hominis, Bovis, atque Aquilae illi, atque
ille Leonis;
Hi tamen Angeli erant et erat quoque carmen
id ipsum:
Et SANCTUM, SANCTUMque DEUM,
SANCTUMque canebant.
10 Hoc indefessi ingeminat noctesque diesque,

Et nunquam cantu cessant, nec voce quiescent
Cum sint innumerae quas possent dicere laudes;
Praetereunt alias; placet hanc iterare canendo:
Hocque unum, Sanctum esse DEUM, meminisse
videtur.
15 Scilicet haec tua, SANCTE DEUS, Divina
voluptas,
Hoc te delectat carmen, laudumque tiarum
Praeplacet haec, hunc et paeana libentius audis.
Sanctus es, et Sanctus rursumque iterumque
vocari
Mavis, quam Sapiens, Immensus, quidquid et
omne es.
20 Quin malles non esse DEUS. Sanctus quem manere,
Si fieri id posset, si quis DEUS improbus esset,
Quales mentita est, et quales esse volebat
Stulta supersticio, plenâque adolebat acerrâ.
Ante ignesque et aquae se se inter oblita
prioria
25 Dissidij, coëant, aeternaque foedera jungant,
Ante dies nocti, et nigris miscebitur umbris,
Pellere dediscet nox lucem, luxque tenebras.
Ante ruet totum, quassato cardine, coelum,
Et tanti casus nos, expertesque ruinas
30 Stellarum, et Solis passim calcabimus ignes,
Quam te Sancte DEUS tangant contagia culpae.
Sanctus es et coeli coram Te sidera sordent,
Nec sunt munda satis. Multo illis puriores Tu.
Nemo ut Tu Sanctus: Sancti Tu regula prima,
35 Et norma es: tua Lex Sancta indelebilis haeret
Usque infixa animis nostris, damnataque no-
centes,

Nec silet unquam, aut dissimulat, sed torquet,
et angit,
Terrificatque animos, et surdo verbere caedit.
Siquid peccamus, siquid committimus, ipsa
40 Supplicium sibi mens est pravi conscientia facti.
Nam te sentimus praesentem, teque veremur,
Quantumvis latebras sceleri quaeramus et um-
bras,
Sitque sine humano teste ullo, et judice crimen.
Sanctus ut es, scelerum quoque es implacabilis
ultor,
45 Et tua nimium, tua nos praesentia terret.
Sancta quoque est tua magna Domus, nec li-
mina adire
Fas, cuiquamye datum, nisi sancto fine quierit,
Elueritque omnes, si quas dum vita manebat,
Admisit sordes. Quod si nondum eluit omnes,
50 Si tua innolescit adhuc, superestve, arcebitur exul
Ille Domo, Regnoque tuo, et coelestibus oris,
Exiguam donec maculam longo igne piarit,
Et nive candidior, luce et sit purior ipsa.
Humanum nimium genus est miserabile, et
ultró
55 (Postquam primaevi nos infecere Parentes)
Labimur, infirmis gradimur per lubrica plantis.
Undique circumveunt nos mille pericula, et hostes
Immites; laqueos passim illecebrosa voluptas
Abscondit, clamque aggreditur: furor, iraque
mentem
60 Præcipitant, multa vi in præceps omnia vertunt.
Interea Ambitio furit, insatiabilis ardet,
Ardet et argenti nunquam satiata libido,

Perstringitque oculos splendore, obcaecat et au-
rum.
Sic increbrescit magis, et magis impia saevit
65 Funesta illius primae contagio noxae.
Quis queat hanc ad eo exitialem avertere pestem?
Quis mundos facere ex immundo semine na-
tos? (a)
Tu solus, Tu Sancte DEUS; qui tergere labem
Antiquam ut posses, vestitus corpore nostro,
70 Et carnem humanam indutus: moribundaque
membra,
Sanguine lavisti. Nam sic incederat alte
Ut nisi Divino non posset sanguine tolli.
Nunc paucis verbis, modicisque absumitur undis
Quae macula Heröas veteres, Sanctosque Pa-
rentes.
75 Mille aliquos, alios ter mille atque amplius annis
Post mortem, extores Patriā, Regnisque beatis
Carcere detinuit maesto, et nigrantibus umbris.
Quin modo flagitij nosmet scelerisque peracti
Poeniteat memores poenae, nostrique, Deique,
80 Continuo maculis, quas ultrō admisisimus ipsi,
Abluimur rursus verbo, dant verba salutem,
Quae facili et grandi Judex tonat ore Sacerdos.
Usque ad eo Sanctus DEUS es Tu! Reddere
Sanctos
Mortales miseros terreno et corpore cretos
85 Tu potis es solus, solus tu crimina tollis,
Efficiis et mundos quamvis ab origine prima
Infectos. Tu succurris, Tu maximus aegris

(a) Job. 14. V. 4.

Auxiliator, opem Sanctam, viresque ministras:
Deinde triumphali victoria tempora lauro
90 Ipse manu cingis; quin plus concedis honoris:
Nam pugilem Victorem in natum Tumet adoptas,
Filius ille tibi Tuus est (Dignatio mita!)
Consortemque tuae naturae tu facis ipse
Haeredemque tuum, tuaque ipsum gratia circum
95 Undique et exornat, divino et lumine vestit.
Millia Sanctorum palmis varijsque coronis
Insignes, implent quae plura sedilia coeli
Exturbati olim vacua effecere, ruinā
Angeli ab aethereis oris in Tartara trusi.
100 Nunc Sanctorum hominum sedes chorus occupat
illas.
Occisi Agni omnes lavere in Sanguine vestes.
Et fulgore nives, Phoebeam et lampada vincunt
Ut varios carne induiti peperere triumphos,
Sic palmae in manibus variant, variantque co-
ronae,
105 Queis depingendis nulli satis esse colores,
Nulla manus, vox nulla: silet stupefacta! Pœsis,
Arescuntque omnes exhaustae Aganippidos un-
dae.
Omnibus in vultu est, quae se se à pectore fundit
Laetitia, exultant omnes, plaususque sonoros,
110 Et miscent circum choreas, Agnumque sequ-
untur,
Et SANCTUM, SANCTUM, SANCTUM
ingeminantque canuntque.

BENIGNITAS.

GUSTATE, ET VIDETE QUONIAM SUAVIS EST DCMINUS.

Ps. 33. V. 9.

CARMEN XVI.

Excelsus sedet in solio stellantis Olympi
 Et premit imperio DEUS, et regit omnia nutu,
 Et Majestate infinita, Altissimus ille est.
 Sed non Majestas, non alta Potentia frontem
 5 Asperat, aspectumve trucem, vultumve severum
 Reddit. Non illum excubiae, densaeque phalanges
 Circumstant, atque armata statione coronant.
 Accessum praebet facilem, nec denegat ulli,
 Nec gemit exclusum se se mendicus, egenus.
 10 Interea assueti nos coram Rege pavere
 Circum armis, circum Excubitoribus undique
 septo,
 Ut decet, et fieri omnino, prorsusque necesse est:
 Quid par, quid magis male commentamur, et
 instar
 Fingimus esse DEUM, pompâ fastuque tre-
 mendum,
 15 Et similem indignanti, et semper acerba tuentem,
 Semper et irata meditantem fulmina dextra.
 Ah! Meliora Pija, erroremque hostibus istum!
 Ingenio comis DEUS est, miraque benignus.
 Omnibus hic aditus, omnes portaeque patescunt

20 Ad Regem Regum fas est accedere cuiquam,
 Fasque loqui, quanto et quo tempore cumque
 libebit:

Ipse suas precibus nostris accomodat aures
 Et nunquam gemitus miserorum audire recusat;
 Quin potius miseros ultrò accersitque vocatque.
 25 Vos omnes, quotquot fessi fractique labore.
 Quique humeris onus, et pondus portatis iniquum,
 Et gemitis tristes, victique dolore, venite
 Ad Me omnes, inquit, feram ego solamen, opem-
 que (a).

Ipse humeros oneri supponam, vosque levabo,
 30 Et curas demam, luctusque silere jubebo.
 Vix tacitis illum lachrymis, gemituque vocamus,
 Blandi instar Zephyri, volucrique volucrior Euro,
 Auxilio venit, et dextram protendit amicam.
 Segnius optamus nosmet solatia nobis;
 35 Ocyör et properat, citior venit ille vocatus.
 Quin DEUS ipse urget nos, ut quaeunque
 volemus

Poscamus: fiet, inquit, quaeunque petetis.
 Si montem fortasse aliquem ab radicibus imis
 Tollere, et avulsum in Mare praecipitare velimus;
 40 Nulla mora in Domino est: fiet, modò ritè pe-
 tamus. (b)

Quantò est plus Solem stare aut incedere retrò?
 Hoc et fecit utrumque, stetit, retròque recessit.
 Prospicit ē Coelo, (c) quasi curâ agitatus amoris;

(a) *Math. 11. V. 28.*

(b) *Math. 21. V. 21.*

(c) *Ps. 13. V. 2.*

Númqui homines illum agnoscant, illumve requirant?
45 Declinaverunt omnes, (a) et terga dedere.
Quid DEUS? Abjiciatne, et justas surgat in iras?
Parque pari referens, obliviousatur amoris
Usque (ut ita hoc dicam) infelicis, tergaque
vertat?
Ah! Nostri meminit figmenti. (b) Et nil minus
ille
50 Quám nos abjicere; indignari, et vertere terga.
Quin dolet, et sortem ex animo miseratos ini-
quam,
Quam temeré primi novis fecere Parentes,
Vertentes terga exquirit, sequiturque fugaces,
Quos longé, ab se se aversos malus abstulit error.
55 Errabundam ut ovem, et per devia quaeque
vagantem,
Sollicitus querit Pastor, vestigia lustrans
Per dumeta, per et vepreta, per aspera quaeque.
Et quamquam fessus tam longo errore viarum
Sudat; nec vultum meminit sudore madentem
60 Tergere, nec Solis furias actusque veretur,
Nec gelidam noctem, matutinamque pruinam.
Interdum dulci canit ore et arundine carmen,
Si cantum fortassé, et vocem agnoscat amicam.
Invenit tandem. Quanta, et quae gaudia miscet!
65 Ipse humeris portat, cunctosque accersit amicos,
Certátim ut secum solemnia gaudia jungant.

(a) Ps. 13. V. 3.

(b) Ipse cognovit figmentum nostrum. Ps. 102,
V. 14.

Non noster Rex aut Dominus DEUS esse videtur:
Sic est humanus; sic se demittit amori.
Servi humiles sumus ipsius; sed non placet illi
70 Dicere se Dominum; nec vult nos dicere ser-
vos. (a)
Nos illum Patrem docuit nos ipse vocare,
Filiolosque modó, et nos appellat amicos (b)
Quidquid in humanis dulce est, et suave, et a-
moris
Plenius, hoc avidus sibi sumit, et arripit omne.
75 Adscivisse sibi dulcissima nomina Amici.
Et Patris magnum ergá nos neendum implet amo-
rem.
En tanquam sponsus Dominus! Quid dulcius hoc
est?
Sanctam Animam Sponsam vocat, et vocat ille
Sororem (c)
Dilectamque suam, et Pulchram, blandamque
columbam. (d)
80 Surge veni speciosa mea, et mea casta colum-
ba. (e)
Inque foraminibus petrae faciam tibi nidum, (f)
Quó Milvo praedone procúl secura quiescas.
Ostende ól faciem, tua fac sonetauribus et vox: (g)

(a) Job. 13. V. 15.

(b) Cant. 4. V. 1.

(c) Ibidem.

(d) Job, 13. V. 33.

(e) Cant. 2 V. 13.

(f) Cant. 4. V. 12.

(g) V. 14.

- Nam tua vox est quād dulcis, faciesque decora:
85 Sic DEUS ipse, DEUS suavis blanditur, amat-
que!
Quis nisi Divinis libris haec scripta legendo,
Talia vel dici vel scribi posse putaret?
Et quanquam tandem tutae illa foramina petrae
Sint, nisi quae manibus, quae pectore vulnera
gestat?
90 Descripsi in manibus te inquit: (a) descripsit, et
alte
Insculpsit: nec jam possit suā vulnera cernens,
Non meminisse mei. Minus hoc; plus vulnera,
mortem
Pro me ferre; tulit, clavisque et sentibus horrens,
Divinum inclinans fessum caput, exspiravit.
95 Omnipotēt nos ut DEUS, et sine limite amavit!
Interea, ah! homines stupor exsecrabilis urget
Et benefactorum fera non ad eo immemor ulla est,
His obsurdescunt, capere et nec posse videntur.
Et quid ego haec surdis cano frustra et perdo
laborem?
100 Ad fuerit saltem veri experientia testis
Vos ō! Mortales capere experimenta, venite,
Vosmet, quād suavis DOMINUS, gustate, vi-
dete.

(a) Is. 49. V. 16.

QUI FACIT MIRABILIA SOLUS.

Ps. 71. V. 18.

CARMEN XVII.

- Nil admiramur nisi rarum; caetera crebrō
Vilescunt usu. Dubia vix luce Cometa
In coelo apparet, certātēm accurrimus omnes
Suspensosque aspectu oculos, animosque tene-
mus;
5 Nec piget insomnem observando ducere noctem.
At Solem nil miramur, nec Sidera, quāmvis
Quae miraremur tantō plus digna; sed illa
Vidimus à pueris, dudumque assuevimus illis,
Huic morbo DEUS ut medeatur, nosque veterno
10 Excitat et somno excutiat, miracula magna
Extenta interdum edit dextra, et verberat aures
Tanquam magno aliquo tonitru, grandique fra-
gore.
Quam Gentem DEUS & reliquis sibi legerat
unam
Religione piam, sanctisque Parentibus ortam
15 Vexabat Pharaon, dura et ditione premebat
Captivam. Totam sensim delere parabat
Impius electam stirpem, atque absumere totam
Servitio addictam infami, insanoque labori.
Arnavit Mosen virgā DEUS, ireque jussit,
20 Et portentorum magna vi rumpere vincla
Captivi Populi, et Regem terrere superbū.